

RIKTLINJER FÖR BEHANDLING MED VALPROAT (Orfiril^R, Ergenyl^R, Absenor^R)

Indikation:	Mani, där Litium givit otillräcklig effekt eller är olämplig p g a biverkningar och toxicitet. Valproat är särskilt bra vid blandad mani, rapid cycling (täta skov) eller samtidigt neurologiska störningar. Kan även provas vid beteendestörning med aggressivitet och aggressivitet vid mental retardation.
Biverkningar:	Ofta få eller lindriga. Vanligast är diarré, illamående, kräkningar, viktuppgång, trötthet, tremor, håravfall. Vid håravfall eller livlöst hår kan kosttillskott med 50(-200) mikrogram selen+50 mg zink dagligen ges med ofta god effekt. Beteendestörning och aggressivitet. Ovanlig biverkan är förhöjda leverenzym, störningar i blodbild (främst trombocytopeni), endokrina störningar och pankreatit. Främst hos kvinnor finns beskrivet en metabol bild med centripetal fetma, hyperandrogenism, hyperinsulinemi och polycystiska ovarier.
Försiktighet:	Undvik valproat till barn under 10 år och annan samtidig antiepileptika p g a risk för leverskador. Då krävs leverstatuskontroll varje månad. Undvik till flickor efter puberteten p g a endokrina biverkningar.
Interaktioner:	Ergenylnivån stiger vid tillägg med fluoxetin och salicyl, men sjunker vid tillägg av karbamazepin. Nivån av bensodiazepiner stiger om valproat läggs till dessa. Vid samtidigt antiepileptika obs för komplexa interaktioner.
Förberedelser:	Hb + röd blodbild (mcv, mchc, evf), trc, vita + diff, kreat + urea, fasteglukos + insulin. TSH, Alat-P, GT-P.
Insättning:	Valproat Enterotablett 300 mg trappas upp med 1 tabl var 2-3 dagar till ca 20 mg/kg och dygn eller snabbupptrappning inom 3 - 5 dagar till denna nivå. Ges 2 doser/d. Efter 1 vecka på denna dos tas serumnivå valproat. Ofta krävs serumnivå på 600 - 700 mikromol (ref 350 - 700 mikromol). Mer successiv upptrappning för att undvika illamående och trötthet. Sedan kan hela dosen förläggas till kvällen, vilket brukar förbättra sömnen och förenkla.
Kontroll:	Efter 4 månader, 12 månader och sedan 1 gång/år tas Hb + röd blodbild (mcv, mchc, evf), trc, vita + diff, ALAT, GT och S-valproat. Vid viktökning/ åldersnormerad BMI-ökning >7% tas fasteinsulin+glukos

---